

BLICHERNOTER indeholder:

Formanden skriver
 Årsfest 2016 referat
 Digt om Blicher af Aakjær
 Dansk, nordisk eller... Ved Henrik Hagemann.
 Uddrag af Carl Dumreichers forord til *Trækfuglene* 1918
 Blicher hjalp to unge, Anders Straarup
 Johannes Larsen museet Kerteminde.
 Udstilling
 Jacobseniana
 Hvad skrev Blicher i 1815-16 ved Erik Harbo
 Et indlæg i samfundsdebatten – *Stakkels Louis* ved Erik Harbo
 Holger Hjersing ved James Lerche
 Spentrup Præstegård under restaurering
 Nekrolog

Brug for et foredrag om Blicher?
Kontakt nedenstående. Se hjemmesiden for adresser

Erik Harbo, formand. Blicher-Selskabet
 Lektor Henrik Ljungberg
 Lektor Dorrit Færk Møller
 Specialkonsulent Peder Porse
 (næstformand i Blicher-Selskabet)
 cand.mag. Else Marie Laigaard

Bestyrelsen for Blicher-Selskabet

Formand: Operasanger Erik Harbo
 Næstformand: Specialkonsulent Peder Porse
 Sekretær og kasserer: James Lerche
 Skuespiller Paul Hüttel
 Lektor Dorrit Færk Møller
 Museumsdirektør Tinna Møbjerger
 Museumsinspektør Karen M. Boe
 Provst Per Vibskov
 Lektor Anders Gjesing
 Suppleant: cand.mag. Else Marie Laigaard
 Antal medl.: ca. 600 (350 husstande)
 Medlemskab: Husstand 150 kr.
 Udland 200 kr. Institutioner: 200 kr.
 Danske Bank reg. 1551 4090780
 Blicher-Selskabets adresse:
 Havelodden 64, 4000 Roskilde,
 tlf. 46373920 / 23205119
 mail: erik.harbo@mail.dk
 www.blicherselskabet
 Blichernoter udgives 3 gange årligt,
 redigeret af Erik Harbo
 www.blicherselskabet.dk
 ISSN 1602-2742

Tak til Gerd Lauridsen for fotos fra udflugten i maj md. Læs ref. i *Blichernoter* for sept. 16
<https://goo.gl/photos/PdpCZKHcnJUVbvW6>
 Læs på hjemmesiden om KLASSIKERDAGEN 2016 og se billeder og læs nyheder

Kommende arrangementer

Lørdag den 25. februar 2017 1-dags seminar i Randers
Onsdag den 5. april 2017 kl. 19:00: Forårsmøde og generalforsamling i Kompagnisalen, København
Søndag den 8. oktober 2017 Årsfest i Hofteatret
Noter datoerne allerede nu.

BLICHERNOTER

**MEDDELELSER FRA
 BLICHER-SELKABET**

Selskabet blev stiftet 11. oktober 1951

www.blicherselskabet.dk

November 2016

Formanden skriver: Tak til de optrædende i forbindelse med årsfesten. Benedikte og John Damgaard spillede Stravinskys *Italienske suite* og Fini Henriques meget pragtfuldt, Jens Kr. Lings og Peder Porse, der læste Blicher og Aakjær på jysk og Paul Hüttel, der læste uddrag af Aakjærs noveller. Alle stiller con amore velvilligt op til selskabets arrangementer. Selv siger jeg tak for min mulighed for at præsentere Aakjær som Blicherforsker og de mange, der har vist interesse min bog *Sådan var Aakjær* – også.

Vi udsender kontingentopkrævningen for 2017 med dette blad ligesom sidste år. Vi fandt ved vores kontrol kun 23 restanter, hvor vi med girokort var vant til ca. 70. Tak for det.

En meget stor tak til de medlemmer der også har ønsket at give en gave!

Af arrangementer er det første det tidligere omtalte seminar i Randers den 25. feb. Se vedlagte indbydelse. Se indholdsfortegnelsen over artikler på bagsiden. Blichernoter kan også læses på www.blicherselskabet.dk.

Benedikte og John Damgaard

Årsfest 2015 referat:

Vi valgte i år at fokusere på 150-året for Jeppe Aakjærs fødsel.

Formanden fremhævede i sin velkomst den gode grund til at Blicher-Selskabet var med til at fejre Jeppe Aakjær. Derpå læste han den hilsen som formanden for Aakjær-selskabet, der desværre melde afbud havde sendt. Her i uddrag:

Kære Erik Harbo og Blicherselskabet.

Tak for indbydelsen til Blicherselskabets Årsfest den 9. oktober 2016.

Desværre ser jeg mig ikke i stand til at deltage. Lysten har været meget stor, men aktiviteterne i Aakjærselskabet har været meget voldsomme... Medlemstallet er passeret de 2200 og godt på vej til de 2300. Besøgende på Jenle er nu godt 12.000...

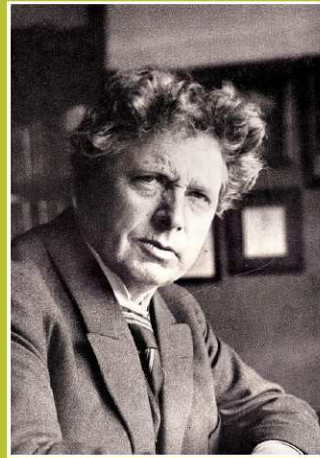
Aakjærselskabet er naturligvis medlem af Blicherselskabet. Blicher og Aakjær har mange litterære elementer til fælles. Heden er det mest indlysende element. Ingen har som Blicher og Aakjær beskrevet heden og hedebebyggelsens barske liv.

De har også begge fundet hedens poesi. De har begge med stor indsigt beskrevet og tolket kærlighedslivet forandringer.

I Aakjærselskabet glæder vi os til at se Eriks nye udgivelse. Håber, at I får et godt årsmøde. Henning Linderoth, formand f. Aakjær-selskabet.

I sit indlæg fortalte formanden om Aakjærs store arbejde med at udgive St. St. Blichers Livs-Tragedie for at give en retfærdig beskrivelse af denne digters liv som poet, novelleforfatter og og samfundsopdrager.

Det kan vi kun være ham taknemlig for, det tog immervæk tre år af den unge digters liv, og pekuniært fik han vel ikke meget ud af det, skal man tro hans be-

Sådan var Aakjær - også

Erik Harbo

Jeppe Aakjær
150 år: 1866-2016

Indlagt
CD og
DVD

skrivelse af dette forskningsarbejde. Det er dette arbejde jeg har skildret i min nye bog om Aakjær *Sådan var Aakjær – også*. Vores tidligere formand Felix Nørsgaard, der også var en nær bekendt af Aakjærs datter Solvejg Bjerre, skrev en meget positiv og læseværdig biografi i 1941, en introduktion til hans forfatter-skab, og også til den læsning Aakjær dyrkede i sin ungdom.

I 1999 udkom to bøger, Fibæk Jensen: *Jeppe Aakjær - Spillemand og Stridsmand* og Knud Peder Jensen: *Jeppe Aakjær - Et moderne livs fortælling*. Desuden har Aakjærselskabet udgivet store dele af forfatterskabet med mange artikler og omtaler af Aakjær.

På forsiden er der omtale af 2. afd. i programmet.

Spentrup Præstegård

er under restaurering, og det glædelige er, at tidligere provst Klaus Frisman har meddelt mig at man har fået de ansøgte midler fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond, der har doneret 4,3 millioner til digterpræsten Steen Steensen Blichers gamle præstegård i Spentrup. I *Randers Amtsavis* kan man læse at sognepræst Ingelise Strandgaard og menighedsrådsformand Tove Kirk er bæret over bevillingen på 4,3 millioner kroner fra A.P. Møller Fonden, som betyder, at der er penge til et nyt tag og en restaurering af lokalerne i præsteboligens vestfløj. Den totale istandsættelse af Spentrup Præstegård er beregnet til 7,7 millioner kroner.

Selve boligdelen kostede 3.450.000 kroner og blev finansieret af kirkeskatten i Randers Kommune samt et lån i Aarhus stift. Provstiudvalget, som administrerer kirkeskatten i Randers Nordre Provsti, kunne ikke bevilge det fuldgældige beløb, men så stødte A.P. Møller Fonden altså til med de resterende millioner.

Ved en søgning i gamle papirer og avisudklip stødte jeg på artiklen fra 1934 som skildrede, at nu skulle præstegården fjernes på grund af en vejudvidelse.

Det blev dog alt sammen ikke til noget pga. de mange protester. Siden kom istandsættelsen af Malvinas hus omkring 1982, derved skabtes Blichers Mindestue, som er kommet til at betyde meget for egnen.

Red. EH

Dødsfald: (indrykket i Kristeligt Dagblad) Formand for B.S. Ingemann-Selskabet lektor Niels Kofoed er død 87 år gammel.

Da B.S. Ingemann-Selskabet og Blicher-Selskabet gennem årene har haft et stort samarbejde indsættes her de mindeord som Erik Harbo skrev i Kristeligt dagblad den anledning. Se evt. B.S. Ingemann-Selskabets hjemmeside. I anledning af Niels Kofoeds død 20. september 2016

De litterære selskaber i Danmark forsøger at arbejde sammen, så det var ganske naturligt efter B.S. Ingemann-Selskabets stiftelse i 1992 ved Niels Kofoed, at der opstod et ønske om et samarbejde med Blicher-Selskabet ud fra den viden, man havde om de to digteres nære forbindelse.

Det blev til flere arrangementer og seminarer gennem årene, især med udgangspunkt i Akademiet i Sorø, hvor B.S. Ingemann-Selskabet har en slags fast hjemsted, kulminerende i et seminar på Skærum Mølle for et par år siden. Ikke mindst blev en udflugt til de fælsterske landskaber, hvor både Ingemann og Blicher trådte barne- og ungdomssko en succes. Desuden blev det til en bogudgivelse i 2006 med Ingemanns 23 breve til Blicher sendt over en lang periode i deres liv, – breve, der har haft stor betydning for Blicher-forskningen. Overalt i dette arbejde var formanden for selskabet Niels Kofoed med. Med aldrig manglende ildhu.

Niels Kofoed, hvis liv også var så meget andet end Ingemann, var meget flittig, og med sine mange udgivelser har han været med til at kaste nyt lys over en række af vore guldalderdigtere..

B.S. Ingemann-Selskab, der henter sine medlemmer især på Sjælland har trofast afholdt sine årlige møder, hvor vi ofte er blevet præsenteret for fine foredrag og nye udgivelser og megen fornem musikalsk underholdning.

Niels Kofoed skabte B.S. Ingemann-Selskabet, og vi vil ønske for selskabet, at det må kunne forsætte sin virksomhed, og derved forstærke mindet om Niels.

Ære være hans minde ved Erik Harbo

Min mor som er født ”i tømmerforretningen” har på tætteste hold oplevet min morfars interesse for Blicher og hans litteratur. Hun har fortalt at han hver dag, præcis kl. 17 lukkede tømmerhandlen, tog sine langskafte støvler på og begav sig ud på heden med deres hund Ba-sta og ofte med min mor i hånden. I weekenderne fulgtes hun tit med far ud til præstegårde og omegnens bøndergårde, hvor der blev banket på døren og spurgt: ”de haar wol it noen Blicher første tryk a ku køw”. Han har købt & subskriberet hos Hother Horbechs boghandel i Hadsund. På denne måde har han samlet en næsten komplet samling af førsteudgaver. Sommerferierne bestod af besøg til alle de steder Blicher har beskrevet. Min mor husker især cykel- eller togturene til Viborgeggen.

1927. Der er nu gået 25 år. Holger Hjersing er fyldt 60 år, sælger forretningen og flytter tilbage til Randers med familien til en lejlighed på Storegade for at nyde sit otium. I 1930 flytter de til Hornbæk vest for Randers, da min mormor havde svært ved at vænne sig til bylejligheden i forhold til de frie forhold i Hadsund.

Holger Hjersing kunne nu bruge al sin tid på Blicher. I 18 år indtil sin død i 1945 har han de fleste dage i ugen siddet på Randers Avis og gennemlæst alle aviser fra Blichers tid og håndnedskre- vet alle artikler af og om Blicher såvel som faderen Niels Blicher. Ligeledes har han gennemlæst og nedskrevet Blicher-artikler i Jyllandsposten og Den Viborger samler. Han har erhvervet førstetryk fra Statsbiblioteket i Århus ved at forære dem kopier af ovennævnte håndskrevne

artikler. Han rejste ofte til København hvor han har besøgt alle antikvarierne. Her blev mange bøger af og om Blicher erhvervet samt originale avistryk og senere udgaver. Han har korresponderet med Blicherforskeren Søren Vasegaard, Blicherelskeren Jeppe Aakjær, og mange andre af den tids Blicherfolk.

Min morfars kone, min mormor Anna, er den eneste af mine bedsteforældre som jeg har kendt. Min morfar døde som nævnt i 1945 to år inden jeg kom til verden. Jeg ville ønske at jeg havde kendt ham. Jeg har fået fortalt at ”Holger og konen” ikke havde det bedste ægteskab. Som nævnt var hans kone meget smuk og yndig, hun delte ikke sin mands interesse for Blicher. Han var et naturmenneske, var ofte hjemmefra og kom ofte for sent hjem fra sine hede vandringer, kunne glemme at tage de mudrede støvler af. . . glemte tid og sted og . . . mon ikke han naturligt har kunnet leve sig ind i Blichers liv og gerning og gjort sig til eet med dem. Herfra er hans ”forelskelse” i Blicher opstået tror jeg.

Foruden min mor var der to døtre, men ingen af dem fik børn, så jeg er den eneste efterkommer. Jeg er til gengæld den lykkelige arving til hans livsværk, hans store Blichersamling, og ikke mindst min morfars interesse for Steen Steensen Blicher, som jeg håber, med tiden, kan nedarves til vores børn/børnebørn.

For Blicher-Selskabet har Hjersings afskrifter haft stor betydning ligesom de havde for Jesper Langballe, da han skrev sin bog om Niels Blicher

Aakjær skrev i 1924 er smukt digt om Blicher

Blandt Skjalde Steen Blicher var Morgenmand;
han vækked vort Folk under Gryet.
Selv kjørte han sjældent med Solens Spand;
hans Dag som oftest var skyet.
Han elsked at vandre saa viden om.

Hvor Solen haged ved Gyvlens Rod
og Sandet lyste i Bakken,
der prented han hyppigt sin nøgne Fod,
med skjævtraadte Støvler paa Nakken,
mens Brillerne spejded saa viden om.

Og traf han en Tater med Bylt paa Bag,
hans Kvinde i broget Trøje,
hvor gjorde han sig da snild Umag,
hvor plired polisk hans øje,
mens spædelske Spørgsmaal fo'r viden om!

Og som han elsked det røde Gry,
saa Hedens blødt-rundede Høje.
Der stod han saa tit under Aftens Sky,
mens Vemod dugged hans Øje
og Længslerne flakked saa viden om.

Han greb saa sikkert om Pennens Skaft
som ikkun om Bøsseskjæftet.
Kanhænde han ildned sin Digterkraft
imellem, hvor Prangere kjæfted
og Toddyen damped saa viden om.

Men hænde det kunde ved Venners Bord,
hans Hoved sank ned over Armen,
mens Taarerne væded de knyttede Kno'r
og Graaden spændte i Barmen,
mens Sorgerne sænkede sig viden om.

Han tog vort Sprog til sit Jægerbryst
og lagde det op til sit Hjærte.
Da klang dets Strænge med Folkets Røst,
og Jyden sin Abc lærte,
mens Smilet tændtes saa viden om.

Endnu vi mindes hans Bindstu'skjæmt,
hans Klage, naar Vingen blev stækket.
Hans Vemodssang bliver aldrig glemt,
saalænge Vildfugletrækket
bag Regnskyer fløjter saa viden om.

Julegaver Rabatpriser gælder til 1. jan. 2017

Bestil på email:
erik.harbo@mail.dk
eller telefon
46373920/23205119
Eller pr. brev

Poul Bangsgaard: <i>Blichers Jylland</i> 2016	100
<i>Træfuglene</i> ill. Johs. Larsen årsgave 2015	100
<i>De danske Træer</i> årsgave 2014	100
<i>Vestlig Profil af den Cimbriske Halvø</i> årsgave 2013	100
<i>Cd Erik Harbo synger Blicher</i> årsgave 2012	65
<i>Cd E Bindstouw</i> årsgave 2012	40
En Blicherkalender	40
DVD: Steen Steensen Blicher Knud Sørensen fortæller	65
<i>De tre Helligafter</i> årsgave 2009	120
Erik Harbo: <i>Frøkenen fra Hald</i> årsgave 2008	130
Min Hjertelskede Ven, Niels Kofoed/Erik Harbo årsgave 2007	70
<i>Blicher Noveller</i> ill. af Mette Dreyer 2008	75
<i>Blicher-Blicher</i> Noveller og uddrag årsgave 2006	130
Hans Hansen: <i>St. St. Blichers Barndom</i> årsgave 2005	50
Gordon Albøge: <i>Blicher og Samfundet</i>	75

Dansk, nordisk eller...

1814 var et skelsår for Danmark – også sprogligt.

Velvilligst lånt fra Foreningen Nordens medlemsblad okt. 2016

Vort mangeårige medlem Henrik Hagemann genopfrisker vores svage hukommelse om det danske og nordiske ordstofs oprindelse. Vi er nået til tiden efter 1800.

Første betydningsfulde begivenhed: Som bekendt blev Danmark og Norge adskilt efter mere end 400 års samliv i form af tvillingrigerne, som det blev kaldt.

Den påtvungne skilsmisse som følge af Napoleonskrigene fik også store sproglige følger.

Forud havde man i Norge i 1739 indført dansk i undervisningen i stedet for latin, og dansk var blevet rigtigt skolefag i latinskolerne i 1775. Her havde man et rent dansk skriftsprog som forbillede, og der blev indøvet en udtale tæt på skriftbilledet. Den passede nok bedre til skriftbilledet end datidens sædvanlige udtale i Danmark, for den norske var temmelig bogstavret; men det var og blev lidt kunstigt, for afstanden til almindeligt norsk talesprog var naturligvis stor.

I byerne i Norge havde man omkring 1800 to slags sprog, et højtideligt og et til hverdagsbrug. Det højtidelige var meget præget af dansk og blev brugt i f.eks. prædikener og foredrag; den danske indflydelse kom via tilflyttede embedsmænd

og handelsfolk og via den påvirkning som norske studenter havde fået under deres studieophold i København – og så selvfølgelig via det danske skriftsprog. Efter adskillelsen fra Danmark i 1814 vedtog Stortinget at alle love skulle udfærdiges i 'det norske sprog', lige som man havde betegnet sproget i 17. majgrundloven for norsk. Det var naturligvis af taktiske grunde over for svenskerne, for det var reelt blot et nyt navn for det hidtidige dansk-norske fællessprog. Men med romantikken og de nationale strømninger i hele Europa voksede også de stærke krav om et mere selvstændigt norsk sprog frem, og fra 1830 fik vi for alvor gang i de bestræbelser, der førte til vore dages bokmål og nynorsk.

I Danmark, Norge og Sverige indbefattede romantikken og de nationale strømninger en stor interesse for oldnordisk stof. I Danmark er Johs. Ewald blandt de første, som bruger dette stof litterært. Han skrev 'Rolf Krage' og 'Balders Død', og han brugte de nordiske guder som figurer i sine tekster: Odin, Freya, Thor, Balder osv.

Oehlenschläger blev i 1810, kun 7 år efter sin debut, udnævnt til professor i æstetik. Det var han naturligvis beæret over, så han søgte audiens hos kongen for at sige pænt tak. Men han manglede ikke selvtillid, for han spurgte majestæten om ikke han måtte nøjes med at være professor på halv tid og så være digter den anden halve arbejdstid. Det fik han lov til.

Holger Hjersing

ved James Lerche

Min morfar Holger Hjersing, (hvis fornavn indgår i mit navn) James HOLGER Leopold Lerche. Er født den 2. januar 1867 her i Randers. Hans far, min oldefar, hed Andreas Søborg Hjersing og var købmand. Hans forretning lå ikke langt fra Blicher, nemlig i Vestergade nr.17, lige ved siden af håndværkerforeningen.

Efter "faders vilje" kom han i købmandslære hos Tykjær i Grenå. Han havde desværre ikke lyst til at forsatte i sin fars forretning. Han overvejede om han måske skulle rejse til Amerika og prøve lykken. Dette ville hans far ikke høre tale om. Som jeg har fået det fortalt tog han efter den tids skik sin høje hat på og gik en tur. Da han et par timer senere vendte tilbage sagde han: "Holger, du kan begynde i morgen i Vorbecks tømmerhandel". Min morfar elskede naturen og det fri liv og var derfor glad for udenørsarbejdet i tømmerhandelen. Min morfar blev d. 15 november 1899 gift med Anna Elisabeth Laursen Schou i Silkeborg kirke. Ligesom Blichers Ernestine var hun lille, fin, og meget smuk (og bestemt).

Efter 17 år i tømmerbranchen havde han sparet penge nok sammen til at etablere egen virksomhed. I 1902, 35 år gammel, tog han til Hadsund og grundlagde Hadsund tømmerhandel. Hans fætter arkitekt P. Hjersing, søn af I.P. Hjersing (den anden stor-købmand i Randers og

Vestergade 17, Randers

stifter af Hjersing kaffe og bryggeriet Thor) tegnede hans hus som kom til at ligge på Havnegade, lige ned til Mariager fjord. Huset ligger der endnu. Tømmerforretningen kunne nu modtage trævarer ad vandvejen.

Hvorfor lige Hadsund, jo min morfar elskede Blicher og her var han tæt på Blicherland og specielt HEDEN.

Min morfar har helt tilbage fra skoletiden i Randers lært hørt og lært om Blicher (han har utvivlsomt haft et nært forhold til B. gennem mine oldeforældre der har kendt Blicher familien).

beskriver Blichers måde skrive en sådan novelle på, at lade barndomserindringer fra Aunsbjerg og Hald skinne igennem. Blicher har mistet sin barndom ligesom adelsmanden og flytningen Louis. Han siger i *Steen Steensen Blicher*:

”I Blichers fortælling findes alle de rørende effekter, man overhovedet kan forlange af et saadant produkt; men alligevel er det ikke saa daarligt, fordi det hele er fortalt i en let og fornøjelig stil, der tager brodden af de revolutionæres dumstolthed og forsoner med heltenes englelighed. Alligevel staar naturligvis den kendsgerning tilbage, at Blicher vedkender sig den filosofiske, men ikke den politiske frihedside.”

Søren Baggesen analyserer novellen ud fra Hjemvedigtet. Men revolutionens flygtninge er politiske, der har fundet asyl i Jylland.

Blicher har altså kendt denne type flygtninge, der kom til Jylland. Baggesen nævner derefter Skytten paa Aunsbjerg, hvor Vilhem også er en flygtning, som det åbenbares i den senere skrevne novelle *Guillaume de Martonniere*

Baggesen siger i *Den blicherske novelle*:

”Det portræt, der er tegnet af emigranten i »Stakkels Louis!«, går da ned under medlidenheden med hjemveen og den af skæbnen hårdt handlede. Det trænger ned i dybden af den menneskelige situation, som er den landflygtiges, og viser, at denne situation tvinger mennesket over i uegentligheden, at det der dybest set er den landflygtiges ulykke er hans manglende identitet, manglende sammenhæng mellem den tilværelse, han er runden af, og den, han er stedt i.

I ”Stakkels Louis!” bliver fremmedheden ikke skæbnesvanger, den optræder statisk

som en tilstand, der ukompliceret opløses, da Louis får det brev fra Frankrig, som giver ham hans fortid og identitet tilbage. Det er muligvis dette forhold, som gør, at Blichers opfattelse af fremmedhedens effekt på mennesket så klart lader sig studere i netop denne novelle.”

Novellens opbygning er for så vidt enkel. Den ydre ramme er brevvekslingen mellem de to unge mænd Christian og Frits. Christian opdager i Frankrig den skønne Louise, genkender i hendes far sin lærer i fransk, da han besøger Louise på slottet Rougemont. Får i løbet af nogle dage hele den fantastiske historie fortalt af Pauvre Louis, der nu hedder Charost, alt imens han forelsker sig i Louise. Charost bliver sagt op og må forlade slottet, hans barndomshjem, men Christian tilbyder ham og familien et nyt Rougemont, nemlig hans gods i Danmark, som han kan vende tilbage til, da hans regiment skal hjemsendes. Derfor kan han skrive til pastor Frits:

”Og nu, du Elskelige! – ah! der staaer hun den Engel, og kikker mig over Skulderen – saa maa jeg slutte! Paa Mandag otte Dage bryder vort Regiment op, for at afløses af et andet. Om en Maaned i det seneste lader Du din Kirke pent oppynte med grønne Qviste og Blomster, og bereder Dig paa en fransk Vielsestale, for standsmaessigen at copulere den himmelske Louise til hendes lyksalige Christian von Rosenberg.”

Læs novellen og døm selv.

Et rigtig godt indlæg i tidens Danmark.

Også **Oehlsenschläger** var stærkt optaget af den oldnordiske litteratur. Han forelæste på et tidspunkt over de islandske sager. Blandt hans studenter var en vis Rasmus Rask – senere Nordens største sprogforsker; jeg kalder ham sprogvidenskabens Linné. Han sendte efter forelæsningsen et lille brev til hr. professor Oehlsenschläger og tillod sig allerunderdanigst at gøre hr. professoren opmærksom på en lille filologisk unøjagtighed i hr. professorens seneste forelæsning. Hvori unøjagtigheden bestod, ved jeg ikke, men Rask havde sikkert ret.

Samme Rasmus Rask er højt skattet i Island. Han støttede kraftigt at islandsk skulle have de to selvstændige bogstaver / Þ / og / ð /, selv om de ud fra en sprogsystematisk betragtning kan anses for at være såkaldt kombinatoriske varianter af / t / og / d /, men de har fået lige så selvfølgelig en status i islandsk som alle andre bogstaver og er nærmest blevet symboler for et selvstændigt islandsk skriftsprog.

Helt fra Kalmarunionens slutning og til ind i 1800-tallet var der mildt sagt et anspændt forhold mellem Danmark-Norge og Sverige-Finland. Det var så anspændt at Gustav IV i 1803 forbød at indføre danske skrifter i Sverige. Alligevel fik vi da i dansk en del låneord fra svensk: *emne, omdømme, foretræde, område, redegørelse, højlydt, jævnbyrdig* og flere andre. Fra Norge, som vi altså var i union med, fik vi i samme periode bl.a. *gut, li, sæter, fos, fravær, nærvær, hyggelig*. Dem opfatter vi vist som ærkedanske i dag.

Den store interesse for det oldnordiske fik ikke særlig indflydelse på almen-

sproget, mærkeligt nok. Jeg kender kun ordet *sold* (drikkegilde); det stammer vistnok fra de islandske studenter der boede på Regensen.

Henrik Hagemann

Jeppes Aakjær gennemførte det, som Blicher ikke magtede: En folkefest på Hohøj i 1919. Her afsløredes en sten med Jyden han er stærk og sej

PROGRAM OG SANGE	
TIL	
HOHØJSTÆVNET	
SØNDAG DEN 6. JULI 1919.	
PROGRAM:	
Kl. 2. Mødet aabnes.	
Foredrag af Provst Møller, Spentrup, og Digteren Jeppes Aakjær.	
Derefter Afsløring af Mindestenen.	
Pause.	
Kl. 5½. Operasanger Fønss og Fru Teaterdirektor Walther synger Blicher-Sange paa Festpladsen.	
Koncert af Hr. Musikdirektor Ramms Orkester.	
Joh. Fønss synger:	
Carl Nielsen: Ud går du nu paa Livets Vej.	
P. Heise: Om Strømmen mod dig bruser.	
Grethe Sawger: Sig nærmer Tiden.	
H. Simonsen: Havet bruser.	
Jyden han æ stærk.	
Fru Walther synger:	
P. Heise: Til Sorgen.	
— : Fåval Marl.	
H. Simonsen: Mads Doss.	
— : Øwli.	
Dampbaadene sejler følgende Ture:	
Fra Hobro 8 ⁰⁰ , 9 ⁰⁰ * Fmd. 12 ⁰⁰ , 3 ⁰⁰ *, 7 Eftm.	
i Mariager 9 ⁰⁰ , 10 ⁰⁰ ” 1 ⁰⁰ , 4 ⁰⁰ , 8 ”	
i Hadsund 10 ⁰⁰ ” 2 ⁰⁰ ” 9 ”	
*) kun til Mariager.	
Fra Hadsund 12 ⁰⁰ ” 5 ⁰⁰ ” 9 Eftm.	
” Mariager 10 ⁰⁰ Fmd. 1 ⁰⁰ , 5 ⁰⁰ , 7 ⁰⁰ , 10 ”	
i Hobro 11 ⁰⁰ ” 2 ⁰⁰ , 6 ⁰⁰ , 8 ⁰⁰ , 11 ”	

HOBRO EXPRESSTINGEN

Fra Holger Hørsings arkiv

Uddrag af forord til Carl Dumreichers udgave af *Trækfuglene* 1918 illustreret af Knud Kyhn

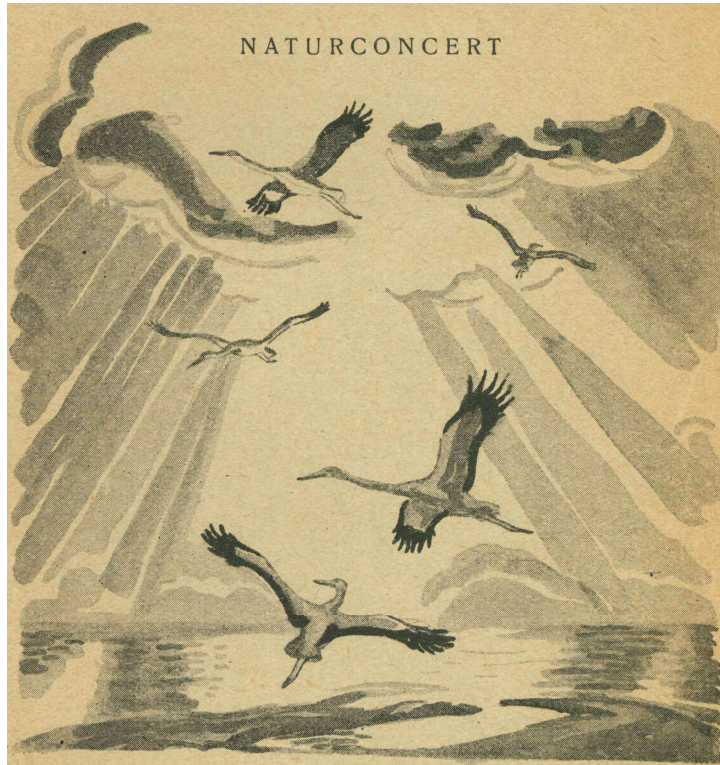
...Men vel oppe igen, mens Kræfterne sigtet, synke, og vi ser det gamle venlige langsomt vender tilbage og Vinteren gaar Ansigt hærgtet og furet”. Modsætningen i

paa Hæld, samler han alle Tanker om et bestemt Æmne. Han læn- ges efter det Foraar, han har været lige ved ikke at skulle ople- ve, og efter Teg- nene paa det: det første Fugletræk og de første Fug- letoner, kære og kendte for et gammelt Jæ- gerøje og Jæge- røre. Og samtidig glider Tanken vi- dere til det store Træk, som ogsaa han var paa Nip- pet til at foretage. Inden han rigtig ved af det, er

Stemningen blevet til Sang.

Concerten indledes med to Digte af ren personlig Art. Først Grundakkorden: P r æ l u d i u m. Jeg tror ikke, man*) skal lægge Præludiets Ord ind i et be- stemt Fuglenæb og lade Billedet af Trækfuglen, der er ved at lette mod Syd, forskyde sig til et nyt Billede af en fan- gen Lærke, saa det er ”som den ulykkel- ige Blicher ikke har Kraft nok til at holde sammen paa Illusionen, hans matte Arme lader den Maske, han holder op for An-

Digtet er ikke Nord-Syd eller Livsfan- gen-Trækfuglen, men Jorden-Himlen. Og bag den tilsyneladende Modsætning aa- benbarer sig den dybe Lighed. Tanke- gangen er fuldkommen ubrudt: Blicher har staaet overfor Døden. Denne Gang blev det dog ikke ham; men, han var en Tidlang sikker paa, at nu var hans Time der, og den er ialfald ikke mere langt borte. Varslet var der, Vinterstem- men lød i hans Øre. Og det kunde den, fordi ogsaa han – som ethvert Kristen-

Et indlæg i samfundsdebatten – *Stakkels Louis*

En historie fra revolutionstiden. Ved Erik Harbo

Blicher havde stor forståelse for de faldne kvinder, som jeg allerede har omtalt i forbindelse med Magdalenehjemmene, en indsats, der kun indbragte ham hån. Han har forståelse for flygtningen, for den hjemløse, for den forfulgte og for den så- rede.

Dem på flugt er der stadig mange af i dag, og Blicher prøver i novellen at vise en vej ud af ondskaben, og selv om han kun havde foragt tilovers for den vold, der fulgte i den franske revolutions spor, har den skænket ham et utal af emner.

Emigrant- eller flygtningetemaet springer os allerede i øjnene ved *Hjemve-* digtet i *Digte 1814* med de mange perso- ner anbragt på et forkert sted og deres hjemlængsel.

Den franske revolution, som Blicher ikke brød sig om, gav ham altså mange temaer bl.a. i 1827 i *Nordlysets* første år- gang med novellen *Stakkels Louis* om den franske adelsmand og flygtning, der ender i Danmark under navnet Petit Louis eller Pauvre Louis, som han kalder sig selv.

Bouchain, Maj 1816.

”Min kjere, trofaste Ungdoms-Ven! Saa hilser jeg Dig første Gang fra Scheldeflodens frugtrige Bredder!

Hvad det dog er for en pæn Indretning med dette Postvæsen – sikkert, snart, for godt Kjøb at faae sine Breve expederede saa lang- vejs, hundrede, tusinde Mile vidt! Brevskri- veriet selv ikke at forglemme! Det har ma fois ingen Flynder været, som først opfandt Bogstaver; jeg takker ham i hans Grav, hvor den saa ellers findes; for nu kan vi To dog

imellemstunder raabe til hverandre, og med- dele vore uforgribelige Meninger. Jeg kan virkelig indbilde mig, at vi ere ganske nær sammen: Skillerummet er i Grunden slet ikke større end Gitteret, hvorigjennem jeg stund- om discourerer med en lille Novice.”

I en sådan underholdende stil indleder Blicher sin novelle om den franske ”flygtningelærer”, der underviser et par drenge på en gård ved R..... (Randers). Den omtalte lærer kaldes Pauvre Louis, men af drengene Petit Louis, og overle- ver altså revolutionstiden i Frankrig, for- di der er mennesker i Danmark, der giver ham husly. Men han arbejder for føden. Blichers anden revolutionære flygtning Skytten på Aunsbjerg, arbejder som skyt- te i et ensomt job, hvor Louis foretrækker tilværelsen som underviser for to drenge.

I Blichernoter for nov. 2014 har jeg omtalt den franske digter Eugene Sue, som Blicher heller ikke brød sig om, og han nåede måske heller ikke at lære ret meget af ham, selvom han lynhurtigt blev oversat til dansk fra 1833 og skrev om de samme emner som Blicher.

Nu mange år efter brevveksler de to drenge, der er blevet voksne, – den ene Christian, der som officer (adelig), blev sendt til Frankrig i 1815, og den anden Frits, præst i Danmark, og vi får en op- klaring af hele historien som de to drenge kun kendte begyndelsen på. Oven i det får vi en kærlighedshistorie, ja faktisk to, som ingen mestrer som Blicher.

Vores to Blicherforskere Johs. Nørvig og Søren Baggesen har begge bedømt denne novelle på hver deres vis. Nørvig

Til min Collega Hr. Wegner, Barbeer i Nibe / Du som vor ædle Kunst i Nibe exercerer

Sign.: 5. 5. Barbeer i Nibe - Aarhus Stiftstidende. Følgeblad, nr. 25, 23.2. 1816, sp. 1-3

Iflg. Sml. skr. hed barberen Johann Frid. Wilhelm Wegener.

Nye opfindende ved gientagne Prøver proberte højst vidunderlige Recept (artikel) -

Sign.: S.S. Barbeer i Nibe - Aarhus Stiftstidende, nr. 83, 6.7. 1816, sp. 5-6.

Europa og Barbarerne / Europa!

Skjoldmöe gjæve

Sign.: Jens Blicher - Aarhus Stiftstidende, nr. 88, 19.7. 1816, sp. 5-6

Originaltitel: A voice on Ocean. Blichers bror Jens Blicher har her lavet en fri gengivelse af Blichers "Awake, Europe! arise in haste". Første tryk --

Forsang til Jyllandsreisen. En Kjær Frænde helliget / Eensom jeg laae paa min lynggro'de Bakke

Sign.: S.S. Blicher - Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn, 13. årg., nr. 63, 6.8. 1816, sp. 993-996.

Barbaresker og Barbarisser / Jeg som godt Folkes Skjæg i Nibe Kjøbstæd skraver

Sign.: S.S. Barbeer i Nibe - Aarhus Stiftstidende, nr. 108, 3.9. 1816, sp. 4-6.

Barbaresker: indbyggerne i Marokko, Algier, Tunis og Tripolis. **Barbarisser** Berberis, som bønderne havde opdaget skadede deres korn. Det gav en heftig diskussion og flere varianter blev forbudt.

Til S.S. Barberen i Nibe / Jeg, een af Æskulaps höihellige Gesandter Sign.: Nibe den 12te Sept. 1816. Sads Barba-fiks, virkelig Barbeer - Aarhus Stiftsti-

dende, nr. 113, 14.9. 1816, sp. 4.

Declaration / Hr. Medicin maigre lui! Hr. Doctor-qvasi Sign.: S.S. Emeritus Barbeer

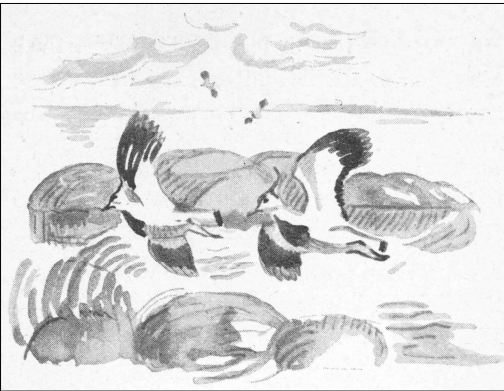
- Aarhus Stiftstidende, nr. 128, 19.10. 1816, sp. 4-5.

Samtale mellem to Berberisriddere / Jo! Triumph! Nu have vi vundet - Aarhus Stiftstidende, nr. 131, 26.10. 1816 Ikke primærregistreret.

Samtale mellem en Avlsforvalter og en Barbeer (artikel) Sign.: Avisfoged, S.S. Barbeer

- Randers Avis, Extra-Bidrag, nr. 134, 7.11. 1816, sp. 2-3.

Lån bd. 3 og 4 af Samlede skrifter og bliv klo-gere!

Knud Kyhn. Viben

Blicher-Selskabets regnskab 2015

Indtægter	95.555
Udgifter	69.423
Årets Resultat	26.131
Kapitalkonto 1.1.2014	48.279
Passiver ialt	48.279

Blicherfonden

Kapital på 300.000 kr.

menneske – midt i sin jordiske Stedbundethed i Virkeligheden er en Trækfugl. Hele Livet er jo, ret beset, som en kort Sommer og en flygtig Gennemrejse. Sjælen kommer ovenfra og har hjemme oventil. Der ligger en uendelig Trøst i Udødelighedstroen. Man fortvivler aldrig helt og heller ikke, naar Tiden til Bortrejse er ved at være inde. Man har længe gjort sig fortrolig med Tanken uden at føle Gru og synger med samme frejdige Glæde, som da Tanken endnu ikke beskæftigede Sindet. Frejdig Glæde? Ja, saadan burde det være, men havde ikke været. Han, stakkels Sangfugl – Fuglesymbolet er fuldkommen abstrakt og kun svagt udført – havde oprigtig talt været lovlig undskyldt. Tilværelsen havde tilsyneladende anbragt ham bag et spærrende Gitterværk. Hele Livet igennem havde han ikke kunnet, hvad han vilde, havde siddet fast, naar han vilde flyve, og pipet sørgeligt, skønt han havde haft Lyst til at kvindre muntert. Men midt i det ydre Fangenskab ejede han jo den indre Frihed. Trøsten ved at titte ud mellem Tremmerne og i al fald synge om sin Længsel var nu ved at gaa over til det endnu bedre: Visheden om, at Buret en Dag vil briste af sig selv og Øjeblikket komme, hvor Vingerne kan folde sig ud og Brystet fyldes med Jubel. Lad mig derfor synge endnu engang, ømt og inderligt, saa den, der gaar sorgløs og tankeløs forbi, standser og lytter eftertænksomt. Der var dog ogsaa paa Jorden noget godt at synge om og sige Farvel til.

Efter Præludiet følger – adskilt ved Indholdsangivelsen – den noget mindre O u v e r t u r e. Her har Blicher ialfald ikke formummet sig i Fugleham. Jeg'et

er Steen Steensen Blicher og ingen anden. Og Æmnet er Gaardspladsen i Spenstrup Præstebolig, set gennem en Vinduesrude paa en hvid Vinterdag, nærmere bestemt paa selve Kyndelmissses Dag den 2. Februar, hvis Vejrlik spillede saa stor en Rolle i Folketroen. Idag fryser det hvast og haardt. Altsaa er der længe endnu til Foraaret. Det kan man ogsaa se paa alle Ting: Skov og Have er begravet under dyb Sne. Alle Sangfugle er borte. Og de Fugle, der er blevet, ser sig alle ængsteligt rundt efter Føde. Musvitten nærmer sig Ruden for at faa Brødsmler kastet ud. Kragen og Skaden oppe paa Ladetaget skæver misundeligt til Husdyrene. De har det godt. Se til Hanen, der er fløjet op paa Hovedet af en Snemand, som Børnene har bygget, og galer pralende med tilbagebøjet Hals. Ak, ja varslede han kun Vejrforandring! Jeg længes saa inderligt netop nu, hvor Vindfløjen igen er drejet om i Nord, efter den lune Syd.

Og de er der. I Fantasiens ser han dem allerede komme flyvende, trediven i Tallet. Rækkefølgen er ret vilkaarlig. De er ordnede – mindre efter Ankomsttiden, som man kunde have ventet, end efter Erindringen, der genkalder sig Billedet af saa den og saa den. Alle har de noget at sige ham eller minde ham om. Det kommer ham mindre an paa at skildre hver enkelt Fugls Egenart, skønt nu og da selve Rythmen tages i Brug for at understrege et typisk Træk, end at redegøre for, hvad Tanker og Stemninger de vækker i et gammelt og erfarent Jægersind. De forholder sig mindre til Naturen end til Mennesket. De er som smaa vingede og flyvende Plektre, der anslaar hver sin Streng.

stod (Solsorten). Barn-
domstiden overstraalet alt
(Hornuglen og Ternen).
Den, der har levet ube-
mærket i nøjsom Tilfreds-
hed, er lykkeligst (Thomas
i Gærdet, Lyngspurven og
Rørdrummen). I Livet gaar
det tidsnok op og ned, og
selv Elskoven varer ofte
kun et flygtigt Nu
(Horsegummen, Rylen og
Skovduen). Men naar Dig-

Forrest flyver H j e j l e n, hvis enstonige
Sang passer saa godt til den endnu mørke
Hede og den graa Havgus. Den er kun
det første Varsel og ikke Vaaren selv,
Røsten i Ørkenen, der bereder Vejen for
den større, der skal komme. Først med L
æ r k e n – Foraarets og Haabets fortrøst-
ningsfulde og ufortrødne Sanger – der
følger tæt efter paa rappe Vinger, bryder
det lune Solstrejf frem. Den er Blichers
Yndlingsfugl. Og bag dens uforfærdede
og frejdige Triumfsang lyder hans egen
Stemme.

Og nu toner hele hans Sind af alskens
Løb og Triller. Han
mindes Sverrig, hvor
han nylig har været
(Sisgenen), og drøm-
mer om Norge, hvor
han aldrig naaede at
færdes (Droslen). Og
han hygger sig ved Fo-
restillingen om det bra-
ve Nord, der er bedre at
leve i end det fordærve-
de Syd (Storken). Alle
bindes vi dog af det
Sted, hvor vor Vugge

teren sulter, synger han netop des bedre
(Stillits). Og elsk mig lidt, men elsk mig
længe hedder det i det kølige Nord
(Vagtel). Bag den jordiske Kærlighed
skal den himmelske anes (Irisk). Engang
ender jo alt med Døden, men Opstandel-
sessaabet peger ud over Graven
(Silkehalen og Svalen). Har man blot al-
drig sat Idealerne overstyr og slukket
Guddommens Himmellys i sit Hjærte,
forvandler Svanesangen sig til Sejers-
sang (Svanen).

Saaledes farves hele Digtsamlingen af
Skæret fra Blichers synkende Livssol, af

se *Min Hjertelskede Ven*.

1816

Generalprøven, komedie, først trykt i
1819

Faarefolding (artikel)

Sign.: Randlev i Hadsherred, 1816. S.S.
Blicher - Landoeconomiske Tidender,
bd. 5, hft. 1, 1816, sp. 163-168.

En ofte nævnt artikel, hvor Blicher velformule-
ret skildrer foldens indretning og de mange
penge man herved sparer nationaløkonomi-
sk. Blicher slutter med et emne, han ofte
beskæftigede sig med, "Ulden": "Er dette
Sværmerie, da ville Danmarks Oekonomer

gendrive mig! men er det ikke, da staae de
mig bi af al Magt, til vi engang, iførte dansk
Nationaldragt af dansk Uld, kunne undvære
fremmede Landes Produkter, eller betale dis-
se."

A Voice on Ocean / Awake, Europe!
arise in haste (Sign.: S .S. Blicher)
Aarhus Stiftstidende. Følgeblad, nr. 20,
13.2. 1816, sp. 1-2.

Blicher var livet igennem optaget af den ulyk-
ke som afrikanske (muslimske) sørøvere for-
voldte i Middelhavet. Han skriver dette digt,
der udkommer som følgeblad:

A voice on Ocean

Awake, Europe! arise in haste!
How long shall paultry robbers waste
Thy smiling coast?
How long shall Afric's sable sons
In spite of thy loud-threat'ning guns
Of their cheap triumphs boast?

How long, Europe! wilt thou retain
On thy free neck that heavy chain
Made by a slave?
How long shall he triumphant crush
Thy valiant tars? Awake, and blush!
Lord of the rolling wave!

Wilt thou for ever bear a yoke,
Which thou with but the slightest stroke
Might nobly break?
To thieves a warrior basely yield,
And dropping thy dishonour'd shield
The dark-blue field forsake?

And thou chief ruler of the wave,
Britannia, stooping to a slave
Wilt tamely lie!

The strife of Waterloo was won,
And Afric frowns on thee – march on!
And let the coward die!

Britannia lo! thou hast the sway
Of ocean – wilt thyself a prey
To Afric yield?
Must Denmark too unaided stand?
Why tookst thou from my native land
Her unpolluted shield?

If of the main thou be the lord,
Arise, and whirl thy mighty sword
To victory!
Be hasty! crush the serpent's sting!
Let under thy broad eagle-wing
Europe securely lie!

From firth to firth destroying fly!
And let the moor his destiny
No longer crave!
Of pirates your dominions purge –
Then sing, ye riders of the surge:
Britannia rule the wave!

Hvad skrev Blicher i 1815-16 ved Erik Harbo

I forbindelse med Blichers digtdebut i 1814 skrev vi en del herom og udgav også *De danske Træer*.

Måske kunne det interessere, hvad han skrev i de næste par år. Blicher delte sin tid hos faderen i Randlev som dennes forpagter og som digter.

Blichers evne til at skrive ironisk satirisk kunne han slet ikke undertrykke i disse år, ja han lærte vel aldrig helt at undertrykke den. Den skaffede ham sikkert fjender, men i 1815 indledes i hvert fald den såkaldte **Barbaresker og Barbariser-strid**. (Læs indlæg s. 1 i *Blichernoter* marts 2014) Hans far Niels har sikkert rystet på hovedet af knægtens skrivelser, men aviserne elskede at dyrke denne form, der slet ikke er uddød i dag, se blot læserbrevene i f.eks. *Roskilde Avis*, den lokale ugeavis i byen hvor jeres redaktør bor.

Det hele blev trykt i *Aarhuus Stiftstidende* og man kan læse indlæggene i bd. 3 og 4 af Blichers samlede værker.

Mine kommentarer er sat med en anden skrift efter teksten, der er lånt i selskabets store Bibliografi.

Titlerne er:

1814

Ode. Til Berberisstormerne! / Sover du Brutus? Ha! Saa vaagn op flux 24.9. 1814

Ørnens Hiemkomst / Hil kommer du fra Bierget, Usign. - Aarhuus Stiftstidende, nr. 133, 8.11. 1814, sp. 6-7

Et aktuelt digt om prins Kristian Frederiks hjemkomst fra Norge, efter at Sverige havde overtaget styret. Det var forbi med at være

statholder, så han måtte sejle hjem. Det blev en vanskelig sejlads, hvor skibet endte i Århus 4.11.1814. Fire dage efter står Blichers digt i avisen. Da Kristian blev konge i 1840, troede Blicher sig meget sikker på ham. Han skaffede Blicher Himmelbjerget, men understøttede ikke Blicher som faderen Frederik den 6. havde gjort. Blicher slutter med at sige *"Byg atter her i Bøgelunden, Saa staar dit Re-de trygt og fast."* Prinsen læste næppe, hvad hans trofaste undersåt skrev om formålet med at undgå krig og tage hjem til Danmark.

1815

Genfærdet / Vægteren vaager den Nat saa lang – Dansk Litteratur-Tidende, nr. 5, 1815, s. 67-68. Første tryk.

Forslag til Redningshuse for faldne Pi-ger. I 5. afs. (artikel) Sign.: Randlev den 14de December 1815. S.S. Blicher, Cand. Theol. - Dansk Minerva, dec. 1815, s. 523-535.

Dette var Blichers første indslag om *redningshuse* (efter de engelske Magdalene-hjem): "Da vi indføre engelske Klæder, Vogne, Heste og Daarligheder kunne vi ogsaa passende have en saadan engelsk Veldædighedsanstalt, som *han* vil skue med Velbehag – ham den gode Hyrde". Blicher skildrer i mange afsnit regler og indretning, men fik meget lidt glæde af dette, og blev nærmest til grin i det københavnske miljø.

Til B. S. Ingemann / Fra min afsides Dal jeg nys frembrød
Sign.: 5. 5. Blicher - Dansk Minerva, dec. 1815, s. 551-554. I note: "I Anledning af hans til mig i Minerva indførte Digt."

Om dette kan man læse i Selskabets udgivel-

den milde og vemodige Glans, der fører Tanken fra Livet til Døden og løfter den fra Jorden til Himlen. Han havde oprindeligt maaske ikke tænkt sig det just saadan. Saa langt tilbage som i 1822 offentliggør han i Liunges «H a r p e n» en *Gøgesang* paa sytten Vers, en besk Spot over Menneskesindets mange utiltalende Egenskaber: Letfærdighed, Praleri, Misundelse, Løgnagtighed og Opblæsthed, og en bitter Forvisning om, at den, der uden Skrupler udfolder disse Egenskaber, ogsaa kommer længst frem i Verden og højest op i Samfundet, blandet med et vist Galgenhumor: saadan er Flertallet – hvorfor da ikke som alle andre være fræk og nydelseslysten! Døden ender dog det hele. Men personlige Erfaringer laa altfor ubearbejdede bag Skildringen af denne aandelige Plattenslagertype og gjorde Digtet dunkelt og Satiren ufri.

Da han nu genoptager Tanken (Gøgen) beholder han kun Formen (fra Abrahams søns bekendte Vise »norma morum« »Min Søn om Du vil i Verden frem . . .») og Anslaget. I syv nye Vers tegnes nu i større Almindelighed og med mere behersket Ironi den almindelige Type paa et Verdensmenneske, der – overfladisk og hensynsløst – lader Verden gaa sin skæve Gang og tager den, som den er, ud fra den Betragtning, at enhver er sig selv nærmest. Men Blicher staar nu helt udenfor: det er Dit flade Livssyn, ikke mit. Man kunde da tænke sig, at Meningen med Digtkredsen maaske har været –

som med »Insecterne« – at ligne Fuglene ved Mennesker af »vis Stand, Villie eller Karakter«. Der er Spor af en saadan Plan enkelte Steder: den æggende Kritik (Viben), den virkelige Kunst, der søger Maalet i sig selv (Nattergalen), Selvfærdigheden (Glenten og Musvaagen) og det lette skæmtende Lune (Stæren). Men Brystet har været for fuldt af hans egne Følelser overfor Endeligheden og Evigheden. Selv Historien overskygges af Forestillingen om den alt udslettende Tid (Hejren) og Jægeren tænker paa om han næste Aar er med (Sneppen). Hvert Øjeblik lukker han Læseren ind i sit Liv ind i sit ældede men endnu urolige og bevægede Hjærte. Fra Præludiet til Svanesangen møder vi ham selv, hans Taarer og hans Smil. Derved frembringes det Indtryk der fik en af hans faa københavnske Anmeldere til efter Læsningen af Indledningsdigtet at udbrøde:

"I Sandhed saa tidt vi have staaet paa Nippet til at tabe lidt i Godhed for den gamle St. Blicher have vi blot behovet at gjenkalde os disse Linier for at elske ham som forhen."

Note* Hans Brix: Fagre Ord

Blicher hjalp to unge

Sognepræst Steen Steensen Blicher, Spentrup og Gassum nær Hvidsten, hørte tilfældigt to unge tale om deres ulykkelige situation. I havesalen på Hvidsten Kro fortælles det i vægmalrier, at gårdmandsdatteren og den fattige håndværkssvend ikke måtte få hinanden for hendes far. Blicher bad dem komme til Spentrup, hvor de blev viet i hemmelighed. Brudens far blev rasende over vielsen, men kærligheden bøjede ham, og som mand og kone modtog han dem på sin gård - men kan det dokumenteres? Kirkebogen for Gassum Sogn oplyser, at Ungkarl Peder Nielsen Fiil af Gassum, 38 2/3 år, og Pigen Maren Rasmusdatter af Hvedsteen, 26 3/4 år, blev viet i Spentrup Præstegård 1. marts 1847 ifølge bevilling af samme dato.

Det var en mandag, de to ikke helt unge blev viet. Detaljer ses på kroens hjemmeside, og jeg nævner vielsen i AirmenDK under HVIDSTEN, hvor hovedvægten er på Hvidstengruppen, der blev dannet af kromand Marius Fiil, barnebarn af Peder og Maren. Arbejdet kostede dyrt. 8 mænd blev henrettet i 1944, og de overlevende var mærket for livstid. Siden 1999 har Marius Fiils oldebarn Søren Fiil Paetch og hans hustru Christina drevet Hvidsten Kro.

Tekst: Anders Straarup. Fotos af Ida Vinsten Bangsgaard

De unge mødes

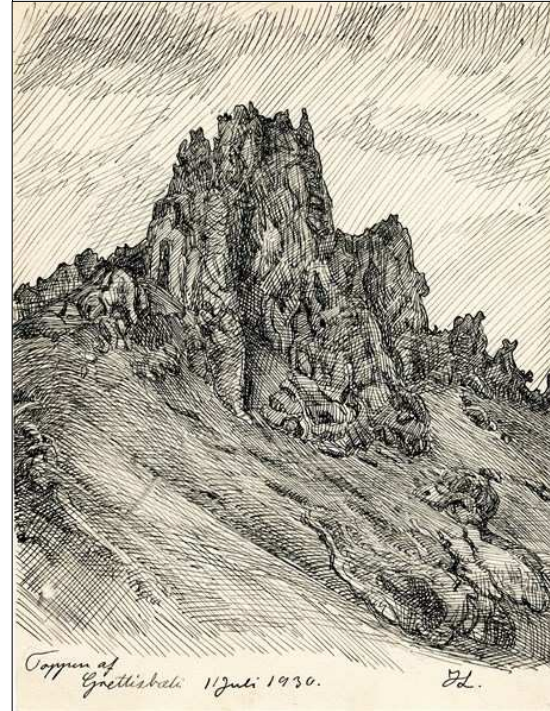

Faderen vågner og løber rasende til Spentrup

hvor Blicher i mellemtiden har viet det unge par.

Johannes Larsen museet Kerteminde - Ny udstilling

Med selskabets medlemmers interesse for *Trækfuglenes* geniale illustrator Johannes Larsen (Blicherprismodtager) er det værd at gøre opmærksom på den udstilling man fra dec. 2016 kan se på hans museum i Kerteminde. I sommeren 1927 og 1930 gennemtegnede Larsen Island for at lave en lang række illustrationer til nyoversættelsen af *De Islandske Sagaer*, som udkom i 1930-32 på Johannes V. Jensens og Gunnar Gunnarssons initiativ. Det blev til 300 tegninger hvoraf mange udstilles. Samtidig udstilles en række fotografier af Einar Falur Ingólfsson taget på en rejse i Johs. Larsens fodspor. God fornøjelse!

Klik på [Rejse til sagæen Island](#)

Jacobseniana

Et af de litterære selskaber som vi også har arbejdet sammen med er J.P. Jakobsen-Selskabet. Selskabet har i en årrække udgivet en række skrifter som medlemmerne har modtaget, og som har kunnet erhverves på Thisted Museum. Her er en mindestue og en smuk udstilling om digteren, der fødtes i byen i 1847 og døde kun 38 år gammel i 1885.

Skriftet fra i år indeholder en usædvanlig række gode artikler, der kan anbefales. Bl.a. skriver lektor Per Jacobsen om Niels Lyhne. Professor Anders Ehlers Dam, Flensborg, skriver i *Berusede sanser* om Rainer Maria Rilke og den gruppe, der holdt til Worpswede ved Bremen. Her dyrkede man J.P. Jacobsen fra han blev kendt i det tyske sprogområde. Ernst Ulrich Pinkert skriver interessant om Schönbergs store værk *Gurrelieder* over J.P. Jacobsens digte (værket kan høres på YouTube i en fin indspilning). Under titlen *Det Melankoliske Kompagnie* skriver dr. phil. og docent Gunnar Syrén om Hjalmar Söderberg og J.P. Jacobsen. Söderberg oversatte digte af Jacobsen bl.a. *Irmelin Rose*.

Selskabets formand Svend Sørensen skriver om selskabets rejse i 2015 til Syditalien i Jacobsens fodspor. Et fint initiativ som var værd at kopiere fandt sted i Thisted i den såkaldte J.P. Jacobsen-uge. Selskabets bestyrelse viste rundt i byen og deltog i arrangementet, der kulminerede torsdag, hvor man havde inviteret Asger Schnack som foredragsholder, og han tog sig af gymnasieleverne om dagen og holdt et aftenforedrag, hvor han fremhævede, hvor stor en forfatter J.P. Jacobsen var.